

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt duo Indices, unus Titulorum initio Operis, alter rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

§. III. De Pretij exactione pro Licentia, & Officio docendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75232)

S. III.

De Pretij exactione pro Licentia, & officio docendi.

S U M M A R I U M.

41. &c. Utrum sine Simonia accipi, vel peti aliquid possit pro docendi Licentia?
42. Vel pro ipso actu docendi?

41. Q. Ueritur 1. utrum pro docendi licentia aliquid accipi, vel peti sine Simonia possit? Videtur non posse 1. ob Rubricam, & textum c. prohibeas 2. b. tit. ubi vetatur, ne aliquid exigatur pro licentia docendi, & subiungitur ratio, ut scilicet gratis detur, quod gratis acceptum est: quæ ratio etiam Simoniacos percutit. 2. Quia aliquid ex ista causa accipientibus eadem poena statuitur, quam Simoniam committentes incurrunt, ut adeo signum sit idem committi delictum. 3. Quia Gradus Litterarum autoritate Apostolica, quæ spiritualis est, instituti sunt, & eadem autoritate conferuntur; adeoque spirituales videntur esse, & cons. constituere materiam Simonia.

43. Sed dicendum, etsi illicitè agat, qui pro licentia docendi, aut Gradu Litterario petit pretium, per hoc tamen Simoniam reuera nullam committere. Ita post Innoc. Abb. Antonia. Tabien. & alios antiquiores docent Lessl. l. 2. de Just. c. 35. n. 82. Suar. l. 4. de Simon. c. 12. n. 19. Laym. l. 4. tr. 10. c. 8. n. 31. Palao iv. 17. D. 3. p. 10. n. 3. & 4. Fagnan. in c. quoniam 1. b. tit. n. 12. Barbof. ibid. n. 8. Wagnereck in c. 2. eod. not. 1. Gonzal. in c. 4. n. 6. Vincent. Petra tom. 4. comment. fol. 51. n. 6. Valent. hic n. 2. Zæf. n. 1. & 3. Engl n. 8. Piching n. 2. not. 2. n. 12. coroll. 1. & n. 13. coroll. 4. König num. 30. Wietner n. 35. Reiffenituel n. 18. & 19. Friderich de Simon. c. 4. n. 137. Magnif. P. Schmier p. 2. de Delict. c. 1. n. 72. & 73.

44. Et quidem quòd illicitè agat, patet ex Rubrica Tit. pres. quæ cum sensum perfectum habeat, ex communi Regula vim Juris obtinet. Estque hoc ita verum, ut hujusmodi exactio, vel acceptio nulla etiam consuetudine coonestari possit, utpote quæ c. quantò 3. b. tit. apertè reprobatur. Qui verò hujusmodi prohibitioni contraxerint, id, quod acceperunt, jubentur restituere, & simul puniri ademptione Dignitatum, & Beneficiorum Ecclesiasticorum, quibus potiuntur c. quoniam 1. & duob. seqq. b. tit. Idque merito, sordities enim est à viris doctis extorquere pretium pro facultate docendi honestas, & Reip. salutare Disciplinas, ad quas tradendas muneribus, honoribus, precibus invitari eodem oporteret. Ex eadem causa, si quid ex causa ista promissum duntaxat, non verò solum sit, remitti debet, ne melioris

49. &c. Præsertim in Theologia, & Jure Canonico?
54. &c. An sine periculo Simonia pretium peti possit pro Consilio, seu Responso Theologico, aut Canonico?

conditionis sit is, cui promissum, quàm cui solum est: quod confirmatur; nam turpes, & illicitæ promissiones nullæ sunt, & non obligant c. fin. de Pañ. l. generali 26. ff. de V. S. Gloss. in c. 2. b. tit. V. remitti, Piching hic n. 3.

Quod verò per talem acceptionem, 49. vel exactionem Simonia non committatur, inde ostenditur; nam Gradus Litterarum duo includunt; scilicet Dignitatem, & privilegia, quæ æstimationem, & pretium nullatenus respuunt; & licentiam docendi, quæ, nisi proveniat à potestate spiritualis Jurisdictionis, merè quid temporale est, ut adeo nihil sit, quod in hac materia mercem Simonia constituat. Excepi, nisi proveniat à potestate spiritualis Jurisdictionis; nam hoc si fiat, & Prælati Ecclesiastici, cui ex Officio incumbit, Professuram aliquam cum Beneficio Ecclesiastico, quod ei Professuræ annexum est, conferre, pro ejus concessione pretium præsumat exigere, vel accipere, Simonia vitio se indubitato obstringit. Laym. c. 8. cit. n. 31. coroll. 1. Engl hic n. 8. Magnif. P. Schmier l. cit. n. 76.

Addi n. 43. prohibitum esse aliquid 46. accipere pro ipsa docendi licentia; nam pro labore, qui subitur in Candidatis Graduum examinandis, approbandis, & approbatis inauguranis, peti aliquid tanquam stipendium laboris potest. Gonzal. in c. 4. b. tit. n. 6. fin. Imò etiam tanquam pretium, si hoc accipiat non pro ipsa licentia docendi, sed pro honore, emolumentis temporalibus, communicatione privilegiorum &c. quæ in Graduum Litterariorum collatione acquiruntur, ut cum alijs notat Zæf. hic n. 3. Schambog. n. 10. König n. 31. Potestque pretium istud augeri, quanto sublimior Gradus, & emolumenta majora sunt, quippe quorum æstimatione ex quantitate crescit. Et ex hoc capite accipitur, quod defacto in collatione Graduum ex Universitatibus usitatissima; & universali praxi accipitur.

Neque obstant Argumenta n. 42. in contrarium allata. Ad 1. ad Simoniam non sufficit aliquid esse gratis dandum; sed requiritur, ut temporale detur pro spirituali, aut spirituali annexo. Ad 2. sæpe diversis criminibus eadem taxatur poena. Ad 3. autoritate Pontificia conferri possunt etiam aliqua temporalia ad utilitatem, & splendorem

dorem spiritualium, quæ tamen non hoc ipsa materia Simoniam fiunt, nisi specialiter prohibeantur intuitu Religionis, quod in præfenti casu non contingit.

48 Quæritur 2. utrum accipi, vel peti aliquid possit pro ipso actu docendi, ut Simoniam labes non contrahatur? *Certum est*, posse sine periculo Simoniam aliquid accipi, & etiam peti pro actu docendi Scientias merè naturales, puta Juris Civilis, Medicinæ, Philosophiæ, & Artium Liberalium; quia istarum Scientiarum nec explicatio, nec notitia aliquid spirituale est, aut spirituali annectum: *conf. mercem Simoniam non constituit.*

49 *Controversia est de S. Theologia, & Jure Canonico: in qua dissident inter sese DD, nam Paludan. in 4. dist. 25. q. 5. n. 20. Antonin. p. 2. tit. 1. c. 5. §. 7. not. 6. fin. Sylv. V. Simoniam q. 10. Simoniam accusant eos, qui pro his scientiis docendis recipiunt, aut promittunt pecunias. Contra Gloss. in can. de quibusdam 12. V. Magistri dist. 31. Adrian. quodl. 9. art. 1. fin. Victor. relect. de Simon. n. 6. cum alijs eisdem à Simoniam culpa absolvunt.*

50 Tribuendum utrique Sententiæ aliquid, & 1. distinguendum, inter Theologiam merè naturalem, seu quæ de DEO ut authore naturæ agit, & inter eam, quæ eundem, tanquam Authorem Supernaturalium explicat. *De prima certum est*, quòd pro illa docenda recipi, & peti aliquid temporale possit; quia nihil supernaturale continet. *Sanch. l. 2. conf. c. 3. dub. 5. n. 1. Mendo l. 2. Jur. Aca- dem. n. 101. Wiest. hic n. 36.*

51 Quoad secundam abhibenda est secunda distinctio, an alia scientia Theologica sit infusa à DEO ad cognoscendas veritates Divinarum Scripturarum, quæ in SS. Literis *interpretatio sermonum* dicitur, & inter Dona Spiritus Sancti connumeratur; an verò sit acquisita. *si primum*, communicatio ejus pro pretio Simoniam est; tum quia Donum Spiritus S. pecuniâ possideri non potest; tum quia per interpretationem veritatem S. Scripturæ ordinatur ad generandam DEI, rerumque Supernaturalium cognitionem, & amorem, qui finis Supernaturalis; & spiritualis est. *Less. l. 2. de Just. c. 35. n. 77. concl. 3. Mendo l. cit. n. 102.*

52 *Si secundum*, tertio distinguendum est, & videndum, quomodo, & in quem finem communicetur; nam si ordinata sit ad infideles instruendos, Hæreticos erroris convincendos, Fidelium animos ad amorem, & cultum DEI excitandos, absterrendos à peccatis, eorumque conscientias à scrupulis liberandas, prout Concionatores; Catechistæ, & Confessarij solent, exactio pretij, vel alterius rei temporalis Simoniam non caret; quia scientia talis ex fine suo est supernaturalis. *Less. n. 77. cit. concl. 2. & n. 78. §. ubi notandum, Azor p. 3. l.*

12. c. 17. q. 4. Suar. l. 4. de Simon. c. 18. n. 22. Laym. l. 4. tr. 10. c. 8. n. 32. Palao tr. 17. D. 3. p. 10. n. 6. §. 7. Mendo l. cit. n. 104. Wiestner hic n. 38. Reiffenstuel ibid. n. 15. cum S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 3.

At si interpretatio illius solum ordinetur, & instituta sit ad Auditorum intellectum illustrandum, vel eorum memoriam juvandam, ut in Scholis Professores solent, sine periculo Simoniam pro ea docenda pretium potest accipi, ut verisimilius docent Azor q. 4. cit. §. c. 18. q. 6. Less. n. 7. §. n. 79. §. de prima, Suar. n. 7. Laym. n. 30. concl. 2. Palao n. 4. Mendo n. 103. Barbosa. in c. 1. b. tit. n. 8. Wagnereck in c. 2. eod. not. 3. Zœf. hic n. 5. Pirhing n. 11. Wiestner n. 39. Reiffenstuel n. 25. Magnif. P. Schmier p. 2. de Delict. c. 1. n. 73. Ratio est, quia non apparet, ex quo capite supernaturalis sit, ut mercem Simoniam possit constituere: non enim 1. supernaturalis est ex ratione principij; quia Fidem supernaturalem necessariò non supponit, cum Discursus Theologicos formare etiam Hæreticus, & de Fide voluntariè dubius possit: non 2. ratione finis; quia, ut ostensum est, finis ejus, in quem proxime est instituta, naturalis duntaxat est: non 3. ratione veritatum supernaturalium, & à DEO revelatarum, quas supponit; quia ista in Discursu Theologico non necessariò à Fide pendunt, & in Conclusionem Theologicam modo solum naturali influunt.

Quæritur 3. an sine periculo Simoniam pretium possit exigi pro Consilio, seu Responso Theologico, aut Canonico? *si hic adhibendam distinctionem ultimam præcedentem; nam si responsum redderetur ad obtinendam Pagani conversionem, Hæretici ad gremium Ecclesiæ reductionem, ad timorem DEI, & amorem, rerum fluxarum contemptum, virtutis studium in Fidelibus excitandum, sine labe Simoniam pro ejusmodi Responso pretium peti, & accipi nequit; quia est actio spiritualis, & ex fine suo Supernaturalis.*

Contra pretium pro eo absque periculo Simoniam exigi potest, si ordinetur ad intellectum duntaxat propositæ dubitationis resolutione, istiusque rationibus deductis illustrandum, ut cum S. Thom. art. 3. cit. defendunt Suar. c. 18. cit. n. 19. §. 20. Laym. n. 32. fin. Palao n. 5. Correa Idea Confl. D. 8. n. 2370. Wagnereck in c. 2. b. tit. not. 3. Zœf. hic n. 6. Pirh. n. 13. coroll. 3. Wiestner n. 40. Friderich de Simon. c. 4. n. 139. Ratio est, quia Responsum hoc est actus naturalis, quo communicatur Scientia, humana industriâ acquisita, per modum Magisterij ad finem naturalem.

Neque obstat, quòd interrogans tali Responso aliquando utatur ad dirigendam, & pacandam conscientiam; quia istius intentio non mutat naturam actionis, seu

Responsi, quod ex se ad intellectum veritatis cognitione erudiendum ordinatur. Zœf. n. 6. cit. aliàs Simoniacus foret etiam Legum Doctor, aut causarum Patronus, ex Jure Civili docens, utrum hic, vel ille Con-

tractus sit licitus, aut non, si alter Responsum petit ad vitandum peccatum, aut tranquillandam conscientiam, vel ad exercendam Jurisdictionem Ecclesiasticam, quod nemo, ut opinor, asseruerit.

TITULUS VI.

De Judais, Sarracenis, eorumque Servis.

S U M M A R I U M.

1. Infidelitatis Species.
2. Definitio Paganismi.
3. Et Judaismi.
4. 5. 6. An Divisio Infidelitatis in Paganismum, Judaismum, & Hæresim sit adequata?
7. Quenam ex his Speciebus sit gravior.
8. Sc. An, & qualis communicatio cum paganis, & Judeis prohibita Christianis sit in Divinis?
13. Sc. An licitè inter Christianos tolerantur Judei, horum synagoga, & ritus.
20. Sc. An, & quosque Christianis prohibita sit communicatio cum Judeis, & Infidelibus in humanis, & Politicis?
27. Sc. Quenam Judeis, Christianorum Principum potestati subjectis, sint interdita?
31. Sc. Quenam Jura iisdem, in Tutelam le-

- gitimè receptis, concessa sint, que contra illos fieri prohibita?
36. Sc. Quomodo, & à quo Judei delinquentes possint, & debeant puniri?
40. Sc. An ab Ecclesia procedi possit adversùs invalidè baptizatum?
45. Sc. Quenam Christianis Jure Canonico interdita sint circa Sarracenos, seu Paganos, & alios Infideles?
48. Sc. An liceat Principi Christiano cum his invire sœdus auxilij contra fideles ferendi causâ?
51. Sc. An Judei, Sarraceni, & alij Infideles cogi possint ad suscipiendum Baptismum?
55. Sc. Et audiendam predicationem Evangelij?

Simoniam sequitur Infidelitas, quæ, quòd veri Cultûs Divini ipsa fundamenta convellat, multò magis, quàm Simonia Religioni opponitur.

- Quæritur 1. quotuplex sit Infidelitas?
1. Infidelitas in genere accepta dicitur esse triplex. 1. Infidelitas negativa, eorum scilicet, qui nihil unquam de fide audiverunt: & hæc non tam est peccatum, quam peccati poena; quia si fecissent, quod in ipsis erat, DEUS Fidem eis non abscondisset. 2. Contraria: hæc penes illos est, qui Fidem sibi sufficienter propositam vel contemnunt, vel ei contradicunt pertinaciter, quales sunt Hæretici. 3. Privativa, sic dicta, quia privativè opponitur fidei, & est culpabilis ignorantia, vel error circa res fidei. Busenbaum l. 2. tit. 1. c. 4. dub. 1. Schambog, hic n. 2.

Infidelitas Contraria ex modo repugnandi fidei subdividitur in Paganismum, Judaismum, & Hæresim: de hac ultima dicitur Tit. seq. Paganismus est error, vel secta repugnans Fidei Scriptæ, sive negans Mysteria, & veritates, à DEO revelatas tum in veteri, tum in novo Testamento: qui hunc sectantur, Pagani, & Gentiles dicuntur. Hujus species est secta Sarracenorum, à Sara uxore Abraham, à qua se originem trahere mentiuntur, vel potius, ut ex Paul. Emil. l. 7. Franc. Histor. referunt Azor p. 1. l. 8. c. 23. q. 1. & Vincent. Petra tom. 1. comment. fol. 559. n. 4. à Sarraca Arabiæ civitate nuncupatorum, qui neque vetus, neque novum Testamentum

integre, sed utrumque ex parte duntaxat admittunt, & impij Mahumetis Alcorano adhærent: quales hodie sunt Turcæ, Tartari, Persæ, Arabes, Ægyptij, Mauri &c. Azor l. cit. q. 4. Barbof. in c. 6. b. tit. n. 3. V. lens. hic n. 9. Pirh. ibid. pr. Schambog. n. 4. Wieltnor n. 2. Magnif. P. Schmier p. 2. de Delict. c. 3. n. 3.

Judaismus est error hominum Legem duntaxat Mosaicam sectantium; quamvis enim Lex vetus, digito DEI conscripta, & per Moysem Hæbræo populo promulgata fuerit, quia tamen (quoad præcepta ceremonialia, & Judicialia) solùm erat umbra, & figura eorum, quæ in Testamento novo erant lancienda, proindeque cum adventu novæ Legis disparuit, hinc graviter errant, & peccant Judæi, qui Legem veterem jam abrogatam, anteponunt novæ. Porro vocis *Judeus* duplex acceptio est; nam aliquando accipitur ad significandam Gentem, sic dictam à Tribu Juda, quæ cæteris erat bellicosior, & præstantior, cum priùs appellarentur Hebræi ab Hebro, cujus familia cultum veri DEI semper tenuit, cæteris Idolatriæ foedatis Host. summ. h. tit. n. 1. & 2. Sylv. V. *Judeus* pr. n. 1. Pirhing hic pr. Aliquando verò (prout etiam sumitur in præfenti Titulo) est nomen Sectæ: & sic *Judei* dicuntur illi, qui, ut dictum, adhærent soli Veteri Testamento absque fide in Christum, tanquam verum Messiam, & humani generis Redemptorem, quem proinde

non